

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Asiantuntijakuuleminen 5.3.2024

HE 7/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Kilpailu- ja kuluttajavirastolta (jäljempänä KKV) lausuntoa hallituksen esityksestä laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta. Esityksen mukaan alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevia säännöksiä muutettaisiin sallimalla luvanvaraiseen vähittäismyyntiin enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien lisäksi ainoastaan käymisteitse valmistetut enintään 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät alkoholijuomat. Esitykseen sisältyvän alkoholin valmistustaparajoituksen tavoitteena on suojella nuoria, erityisesti tyttöjä, alkoholin käyttöön liittyviltä haitallisilta terveysvaikutuksilta. Euroopan komissio on hallituksen esityksen valmisteluvaiheen aikana antamassaan ilmoituksessa todennut, että asiassa tulisi toteuttaa tarkemmin rajattu tutkimus, jotta voitaisiin näyttää toteen ja tukea väitettä, jonka mukaan rajoittavamman järjestelmän säilyttäminen sellaisten tislattujen juomien myymisen osalta, joiden alkoholipitoisuus on sama, olisi perusteltua nuorten naiskuluttajien terveyden suojelemista koskevalla tavoitteella, ja jotta voitaisiin todistaa syy-yhteyden olemassaolo ja siten perustella rajoituksen soveltuvuus.

KKV:n näkemyksen mukaan erivahvuisten alkoholijuomien myyntiä voi olla kansanterveydellisistä syistä perusteltua säännellä eri tavalla. Kilpailuolosuhteiden tasapuolisuuden ja kuluttajien valinnanvapauden kannalta on kuitenkin tärkeää, että käyttötarkoitukseltaan yhtenevien ja alkoholipitoisuudeltaan samanvahvuisten alkoholijuomien myyntiä säädellään lainsäädännössä tasapuolisesti. Terveysvaikutuksiltaan, käyttötarkoituksiltaan ja alkoholipitoisuuksiltaan samanlaisten juomien sääntely tulisi lähtökohtaisesti olla neutraalia.

Mikäli lakiehdotuksen käsittelyä aiotaan jatkaa valmistustaparajoitukseen pohjautuen, tulisi KKV:n näkemyksen mukaan ensin laatia huolellinen ja perusteellinen tutkimus muutoin kuin käymisteitse valmistettujen 5,6-8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien aiheuttamista haitallisista terveysvaikutuksista. KKV on tekemässä tutkimusta vuoden 2018 alkoholilain uudistuksen vaikutuksista, ja kyseisestä tutkimuksesta saatavia tuloksia voi olla mahdollista hyödyntää tutkittaessa alkoholijuomien aiheuttamia haitallisia terveysvaikutuksia.

Jussi Pääkkönen
erityisasiantuntija